

Pavyzdinės praktikos bandymai ES šalyse

1. Įžanga

Po pernai vykusių vizitų į skiepavimo centrus pasiekėme naują projekto *Kliūčių skiepijimui įveikimas* etapą: pavyzdinės praktikos bandymus suinteresuotose ES šalyse.

Vizitai į skiepavimo centrus Ispanijoje, Italijoje, Danijoje, Nyderlanduose ir Airijoje, subūrė įvairių šalių sveikatos priežiūros institucijas, kurios išanalizavo vietinę praktiką ir galimą jos pritaikymą savo šalyje ar regione. 2024 m. dėmesys bus nukreiptas į tokios pavyzdinės praktikos adaptavimą ir įgyvendinimą kitose ES šalyse.

Bandomieji projektai bus skirti patikrinti, ar konkrečios praktikos tinka ir gali būti perkeltos pagal tris grupes: moksleivių skiepavimo programų, mobiliųjų skiepavimo punktų ir skiepavimo priminimo schemų. Bandymai truks 12 mėnesių ir vyks devyniose ES šalyse. Praktikos sugrupuotos ir ES šalys, kurios išreiškė norą vykdyti bandomuosius projektus, atrinktos pagal ankstesnes projekto užduotis ir veiklas, įskaitant šias:

- ◆ ES skiepavimo paslaugų žemėlapių sudarymas ir kliūčių skiepijimui nustatymas,
- ◆ plataus masto piliečių ir sveikatos specialistų apklausos visose ES šalyse,
- ◆ penkių geriausių praktikų, skirtų įveikti fizines, praktines ir administracines kliūtis skiepijimui, atranka, ir
- ◆ aktyvus bendradarbiavimas su sveikatos priežiūros institucijomis.

2. Metodika

Siekdama užtikrinti pasirinktos praktikos tinkamumą ir bandomajame etape dalyvaujančių sveikatos priežiūros institucijų tikslų įgyvendinimą, projekto komanda pažingsniui sudarė norą išreiškusią ES šalių sąrašą.

1 žingsnis

Vykdydami 1 užduotį visų ES šalių nacionaliniai sveikatos priežiūros ekspertai atliko duomenų analizę ir apklausas, [siekdami nustatyti ir apibrėžti kliūtis skiepijimui](#). Tikslas buvo nustatyti skiepavimo paslaugas visose ES šalyse ir apibrėžti pagrindines fizines, praktines ir administracines kliūtis piliečiams skiepytis (t. y. gyventojų informavimo metodus, išankstinius reikalavimus skiepijimui, laiko rezervavimo tvarką, kelionės atstumą).

2 žingsnis

Vykdam 3 užduotį, buvo paskelbtas atviras kvietimas sveikatos priežiūros institucijoms pateikti perspektyvias praktikas. Per Europos Komisijos Sveikatos ir maisto saugos generalinio direktorato (DG SANTE) geriausios praktikos portalą 16 sveikatos priežiūros institucijų pateikė 24 praktikas. Pagal Europos Komisijos Sveikatos skatinimo, ligų prevencijos ir neužkrečiamųjų ligų kontrolės

(SGPP) iniciatyvinės grupės parengtą vertinimo sistemą vertintojų grupė atrinko 5 perspektyvias praktikas, kurias reikia išanalizuoti vizitų į vietą metu. Penkios perspektyvios praktikos:

- ◆ [Moksleivių skiepavimo programa Mursijoje \(Ispanija\)](#)
- ◆ [Priminimo schemos, skirtos vaikų skiepavimo skatinimui \(Danija\)](#)
- ◆ [„Su.Pr.Eme“ – sveikatos priežiūros programa sezoniniams darbininkams \(Baris, Italija\)](#)
- ◆ [Mobilieji skiepavimo punktai \(Nyderlandai\)](#)
- ◆ [Vaikų skiepavimas nuo gripo trijose pradinėse mokyklose \(Airija\)](#)

3 žingsnis

Vykdydami 4 užduotį, sveikatos priežiūros institucijų atstovai iš visos ES dalyvavo penkiuose vizituose atvykstant į vietą, kurių metu analizavo pasirinktą praktiką ir apsvaistė galimą jos pritaikymą savo šalyje ar regione. Šie mainai leido sveikatos priežiūros institucijoms, susiduriančioms su panašiomis kliūtimis ir turinčioms panašių interesų, bendrauti ir dalytis nuomone bei įžvalgomis. Dalyvavimas buvo labai svarbus siekiant susieti praktikas su sveikatos priežiūros institucijomis, suinteresuotomis jas išbandyti.

Galiausiai, penkios atrinktos praktikos buvo suskirstytos į grupes (pagal tipologiją), atsižvelgiant į panašias savybes ir kliūtis, siekiant palengvinti jų pritaikymą konkrečioms nacionaliniams ar regioniniams kontekstams. Todėl kai kurie šių praktikų aspektai bus pritaikyti, perkelti ir išbandyti.

3. Praktikų tipologija

Bandomųjų projektų koncepcijos suskirstytos į tris grupes:

Moksleivių skiepavimo programa

Ispanijoje ir Airijoje vykdomos dvi skiepavimo mokyklose programos sugrupuotos į vieną grupę. Abiejų programų pagrindinis dėmesys skiriamas vaikų pasiekimui per skiepavimo programas mokyklose, suteikiant veiksmingą galimybę paskiepyti vaikus kartu optimaliai išnaudojant personalo išteklius. Estijos ir Nyderlandų sveikatos priežiūros institucijos išbandys mokinių skiepavimo programos praktiką.

Mobilieji punktai

Mobilieji skiepavimo punktai Nyderlanduose ir Italijoje sprendžia kliūtis, su kuriomis susiduria sunkiai pasiekiamos gyventojų grupės, taip pat geografinio skiepavimo paslaugų priartinimo užduotį. Šios dvi praktikos sujungtos į vieną grupę. Šį bandomąjį projektą įgyvendins Austrijos ir Švedijos sveikatos priežiūros institucijos.

Priminimo schemos

Danijos priminimo schema, leidžianti efektyviau bendrauti su gyventojais ir gerinti skiepavimo paslaugų prieinamumą, yra trečioji praktikos rūšis. Kroatijos, Lietuvos, Slovėnijos ir Ispanijos Katalonijos bei Mursijos regionų sveikatos priežiūros institucijos bandys perkelti šią pavyzdinę praktiką.

4. Tinkamų kandidatų bandomiesiems projektams atranka

Nustačius praktikų tipus, sveikatos priežiūros institucijos turėjo galimybę pareikšti norą įgyvendinti vienos iš trijų grupių bandomąjį projektą pateikdamos reikiamus duomenis (t. y. oficialiai išreikšdamos susidomėjimą ir savo idėjas).

Bandomojo projekto įgyvendinimui taikomos tam tikros atrankos išankstinės sąlygos:

- ◆ turi būti kliūtys, kurias praktika šalina;
- ◆ sveikatos priežiūros institucijos turi rodyti norą arba ketinimą šalinti šias konkrečias kliūtis aktyviai įsitraukdamos ir dalyvaudamos vizituose atvykstant į vietą;
- ◆ turi būti tinkama teisinė bazė ir techninė infrastruktūra, padėsianti įgyvendinti bandomąjį projektą.

Pavyzdžiui, moksleivių skiepavimo praktikai įgyvendinti būtina, kad šalyje ar regione jau būtų vykdomos moksleivių skiepavimo programos. Bandomieji mobiliųjų punktų naudojimo aspektai reikalauja, kad tokie punktai jau būtų naudojami šalyje ar regione, o priminimo schemų bandymui būtina IT infrastruktūra.

Remiantis sveikatos priežiūros institucijų gautais bandymų pasiūlymais ir įvertinus minėtus aspektus, Austrijoje, Kroatijoje, Estijoje, Lietuvoje, Nyderlanduose, Švedijoje, Slovėnijoje ir Ispanijos Katalonijos bei Mursijos regionuose bus įgyvendinti 9 bandomieji projektai.

5. Tolesni žingsniai

Tolesni projekto žingsniai apima tris etapus:

- ◆ *Pasiruošimas*: 2024 m. kovą–gegužę projekto komanda surengs koordinacinį susitikimą su bandymams atrinktų šalių sveikatos priežiūros institucijomis ir darbo vizitus į kiekvieną priimančią šalį (t. y. Daniją, Nyderlandus ir Mursiją (Ispanija), kad gautų įžvalgų apie praktinio pasiruošimo bandymams lygį bei apsisieistų patirtimi. Šiuo laikotarpiu ir iki birželio mėn. komanda kartu kurs medžiagą ir vietos protokolus.
- ◆ *Įgyvendinimas*: bandomieji projektai vyks 2024 m. balandį–spalį. Šis etapas apims kolegų pagalbą internetu ir tarpinį bandomųjų projektų vertinimą birželio–liepos mėn., siekiant įvertinti pažangą ir atlikti reikiamas korekcijas.
- ◆ *Vertinimas*: bandomųjų projektų rezultatai bus įvertinti, įskaitant nuolatinį duomenų rinkimą. Išsamią duomenų analizę planuojama atlikti nuo 2024 m. spalio iki 2025 m. kovo, kai bus įvertintas bandomųjų projektų perkeliamumas ir poveikis. Vykdam 5 užduotį bus parengtos rekomendacijos, kurios bus įtrauktos į 6 užduotį: *Rekomendacijų dėl skiepavimo nepatogumo kliūčių įveikimo rengimas*.

Norite sekti bandomųjų projektų raidą? Užsisakykite [naujienlaiškis](#).